

∞ Ontwaken | Episode 3 ∞

Christian Deterink

“Dan wordt het tijd te beginnen met de vergadering!”, kondigde sjeik Behruz Mazin aan tegen de genodigden. Zijn toon dulde geen tegenspraak en achter elkaar gingen de aanwezigen gedwee zitten, totdat alleen de sjeik zelf nog stond.

De felle middagzon drong gefilterd door in de grote ruimte waarin ze zich bevonden. De zwoegende airconditioning was op de achtergrond duidelijk hoorbaar. Mazin bedacht hoe belachelijk veel stroom het vrat om de bovenste etage van het kantoorgebouw waarin ze zich bevonden op dit tijdstip van de dag koel te houden. Zo koel, dat hij blij was dat hij besloten had een overhemd met lange mouwen aan te trekken. Koelte werd geassocieerd met rijkdom, maar het cynische aan het feit dat de top van Hezbollah zich zo iets dacht te kunnen veroorloven, terwijl buiten hun volk bij wijze van spreken lag te creperen, ontging blijkbaar iedereen. Mazin keek de ruimte rond. Normaal was dit de vergaderkamer van de directie van de Mehmalla Bank, één van de grootste banken van Libanon, die in handen was van Hezbollah. Het was niet eens de enige bank die Hezbollah bezat, wist hij: de organisatie had vanaf de oprichting altijd getracht zoveel mogelijk binnen te dringen in het maatschappelijke leven. Met banken, maar ook met ziekenhuizen en scholen bijvoorbeeld; de nieuwe strijders konden niet vroeg genoeg gerekruteerd worden.

Hij liet zijn blik glijden over de aanwezigen, die allemaal gezeten waren rond de enorme vergadertafel die bijna de gehele ruimte vulde. Zijn blik viel op de inmiddels oud geworden Imad Mugnyah, waarschijnlijk de beruchtste Hezbollah-strijder ooit. Het gerucht ging dat hij in direct contact had gestaan met Bin Laden, voor die in 2003 was omgekomen. Naast hem zat Fouad Sayad, een “ster in opkomst”, iemand die zich had onderscheiden in de huidige oorlog met Israël. De man keek hem strijdvaardig aan. Mazin wist dat hij het meeste van hem te verduren zou krijgen.

“Ik heb jullie bijeen geroepen om een bijzonder voorstel van mij te bespreken.”

Er klonk gemompel onder de ongeveer twintig aanwezigen. Mazin wist dat er al het nodige geroddeld was over de reden om de top van de Hezbollah in het grootste geheim samen te roepen. Iedereen was zeer benieuwd; al was het maar omdat het nogal risicovol was om iedereen bij elkaar te brengen. Als de Israëliërs lucht hadden gekregen van de ultra-geheime bijeenkomst hoefden ze maar één bombardement uit te voeren om de vijand te “onthoofden”. Dat het kantoor

midden in de volkswijk Dahieh stond, zou voor Israël geen enkele belemmering zijn, zo was al gebleken. Er moest dus wel een goede reden zijn voor zijn uitnodiging.

Mazin ging zitten en merkte dat hij nerveus was. Zijn hart klopte sneller dan normaal en hij voelde het zweet prikken onder zijn oksels. Hij vermande zich: om zijn opzet te laten slagen, kon hij zich geen zwakheden veroorloven. Hij moest sterk zijn en zijn autoriteit laten gelden.

Mazin hief een hand op en meteen staakten de aanwezigen hun op gedempte toon gevoerde onderlinge gepraat. Pas na enkele seconden volledige stilte begon Mazin te praten: “Ik wil praten over vrede met Israël”, verklaarde hij op besliste toon. Hij keek streng de aanwezigen langs en zag in de ogen van de meesten verbazing. “Hoe bedoelt u, vrede?”, zei Sayad glimlachend, “Heeft Israël zonder mijn weten al onze gevangen broeders laten gaan? En zijn ze opeens verdwenen uit Libanon?” Mazin schudde zijn hoofd en meteen steeg er onrustig gemompel op. Hij hief een hand en de stilte keerde weer terug.

“Die stappen heeft Israël nog niet gemaakt, beste Fouad. Maar het zal wel degelijk gebeuren, als ik mijn plan kan uitvoeren.”

“En wat is dit plan?”, vroeg Moammed Issjif, een gematigde leider, op geïnteresseerde toon.

“Het plan is dat wij de eerste stap gaan doen”, zei Mazin ferm. Hij keek weer de tafel rond en verzekerde zich ervan iedereen een moment in de ogen te hebben gekeken. Hij merkte, niet voor de eerste keer, hoeveel gezag hij genoot onder de aanwezigen. Sjeik Behruz Mazin was niet hun tijdelijk omhooggevallen leider sinds de geslaagde aanslag op de twee hoogst geplaatsten in de hiërarchie. Nee, Mazin wist dat hij al jaren een zeer gerespecteerd leider was geweest, van wie iedereen had verwacht dat die nog eens de absolute macht zou krijgen, en wilde hier zoveel mogelijk voordeel uit putten.

“Het plan is dat ik met een volledig mandaat persoonlijk in contact tred met Ehud Olmert, de premier van Israël”, zei hij, “en hem zal overtuigen de vrede te bezegelen”.

Meteen brak, zoals Mazin al had verwacht, het rumoer los. De aanwezigen mompelden niet meer, ze begonnen verhit te praten. Sommigen stonden op en schreeuwden naar elkaar, maar geen van hen richtte zich tot Mazin zelf. Deze bleef roerloos met ineengevouwen handen voor zich op tafel zitten en liet ze begaan. Hij liet zijn gedachten afdwalen naar het begin van de week: toen hij voor het eerst thuis was gekomen.

Zijn huis stond in Tyrus, zo was gebleken. Waarschijnlijk was het wat luxer dan dat van een gemiddeld gezin, maar het stond wel in een volkswijk en niet in zo’n dure villabuurt. Mazin had de keuze die zijn vroegere ik -die man die hij was voordat hij zijn geheugen was kwijtgeraakt- wel kunnen waarderen. Gewoon onder het volk; het volk dat hij wilde, nee: moest dienen.

Hij had zich er aanvankelijk ongemakkelijk gevoeld, onwelkom zelfs. Wederom was hij er mee geconfronteerd hoe ingrijpend het was om alle persoonlijke herinneringen van voor de aanslag kwijt te zijn. Het probleem zat hem nog niet eens zozeer in sommige ogenschijnlijk simpele dingen in het dagelijkse leven en het sociale verkeer die onnodig moeizaam gingen door zijn geheugenverlies. Nog steeds wist immers niemand –uitgezonderd Rachida- waaraan hij leed en hij was als de dood dat iemand het te weten zou komen. Nee, het belangrijkste probleem was dat hij zich ook nog moest zien te verzoenen met het leven van iemand die hij niet kende. Hemzelf.

Hoe langer hij het probeerde, hoe meer hij beseftte hoe ver hij af stond van de oude Behruz Mazin. Zijn oude “ik” had een leven geleid dat beheerst werd door één motief: wraak. Mazin had zijn vrouw Rachida ingewijd in het geheim van zijn geheugenverlies en zij was een enorme steun voor hem geweest. Uit hun talloze gesprekken -“Je hebt nog nooit zoveel en zo serieus met me gepraat”- had hij begrepen hoe zijn leven al vanaf zijn vroegste jeugd was gedomineerd door oorlog en ellende. Hij was geboren in 1957 en was opgegroeid in een liefdeloos en straatarm gezin met een tirannieke vader aan het hoofd, een sji’iet. Zijn jeugd moest een worsteling zijn geweest en misschien was hij wel juist daardoor -uit persoonlijke frustraties en jaloezie op de rijke Christenen- al in het prilste begin betrokken geraakt bij de Libanese burgeroorlog. Hier had de wrok tegen de vijanden van de moslims, de Christelijke Libanezen en met name de Israëliërs, voor het eerst vorm gekregen.

Zijn haat was alleen maar sterker geworden toen begin jaren tachtig bijna heel zijn familie werd omgebracht door Israëlische soldaten. Rachida had gezegd dat zijn twee zussen voor hun dood meermalen verkracht en waren hun nog levende baby’s achteloos in het brandende huis geworpen.

Vanaf dat moment stelde Mazin zijn hele leven in het teken van de strijd tegen Israël. Jarenlang had hij de logistiek geregeld van het uit Iran afkomstige wapentuig en hij was één van de drijvende krachten geweest achter de beschietingen met raketten op Israël. En hij had doorgestreden tot het moment dat hij, inmiddels één van de belangrijkste Hezbollah-leiders, door een aanslag bijna om het leven was gekomen en meer dood dan levend uit zee was gevist. Mazin kon zich nog steeds geen goede voorstelling maken van zijn eigen levensgeschiedenis. Hij kon de voedingsbodem van de verbittering van zijn vroegere ik en zijn diepe wraakgevoelens ten opzichte van de Joden nog begrijpen. Maar de beweegredenen en zieleroerselen erachter ècht doorgronden, dat kon hij niet meer. Niet nu hij niet langer werd gekweld door knagende herinneringen van de verschrikkelijke dingen die in zijn leven waren voorgevallen. Niet nu hij geen frustraties, onvervulde verlangens en woede meer voelde. De dood van zijn zusters en zijn familie, die vele medestrijders die hem in de oorlogen ontvallen moesten zijn; het zei hem evenveel als de huidige constante nieuwsberichten op tv. Vreselijk maar ver weg. In objectieve zin afschuwelijk, maar ze raakten hem nauwelijks persoonlijk.

Mazin begreep hoezeer het juist het geheugen -alles wat zijn vroegere ik met zich meesleepte- was dat die enorme woede en wraakzucht in hem had gevoed. En hij begreep dat hij juist door de afwezigheid van die duistere wrok als drijvende kracht een heel ander mens was geworden. Hij werd niet langer geleefd door het verleden. Het verklaarde zijn miserabele en machteloze gevoelens bij die hinderlaag in Bent Jbail. Vroeger had hij het waarschijnlijk gerechtvaardigd gevonden als een ontwapende Israëlische soldaat die zichzelf had overgeven, bruut werd neergeschoten door een Hezbollah-strijder. Maar hoe anders was het nu, nu hij niet langer was verblind door haat en had ingezien dat die soldaat net zo goed een huisvader was met een familie, met dromen en idealen.

Mazin keek de vergaderkamer rond en merkte dat de rust nog geenszins was teruggekeerd. Iedereen was nog druk met elkaar aan het debatteren. Hij bleef rustig in zijn stoel zitten en bedacht afwezig met een lichte glimlach op zijn gezicht dat hij ook wel een enorme omslag in denken van hen verwachtte.

Hij kon nog precies het moment terughalen waarop hij tot het inzicht was gekomen dat rechtstreeks had geleid tot deze vergadering. Hij had thuis in de slaapkamer bij het raam gestaan, dat uitkeek op de straat. Half verscholen achter de vitrage bekeek hij de spelende kinderen op straat. En wat hij daar zag gebeuren, had zijn hart verscheurd. Zo'n tien jongens, waaronder zijn twee zoons, hadden zich verkleed als strijders en liepen rond met nagemaakte geweren. Zijn oudste zoon Farid, een heel intelligent kind had hij gemerkt, liep als één van de oudsten met verhit hoofd de rest te commanderen. Toen een kleinere jongen niet meteen voldeed aan zijn eisen, wierp Farid hem woedend op de grond, zette een voet op zijn lijf en deed alsof hij een magazijn op hem leegde. “Je zult nooit de zoon van sjeik Mazin tarten, vuile Jood”, gilte hij. Zelfs vanaf de grote afstand waarop Mazin toekeek, had hij de ongeveinsde woede in het gezicht van de jongen kunnen herkennen. Het was als een blik in de toekomst geweest. Hij had zich in afschuw afgewend en het definitieve besluit genomen zijn leven radicaal te veranderen.

“Maar geëerde sjeik Mazin”, riep Sayad, toen het rumoer iets verminderd was, “Hoe denkt u een bespreking met die hond van een Olmert te regelen? U wordt meteen door de Mossad ingerekend en geëxecuteerd!”

“Laat de praktische details maar aan mij, Sayad. Ik zal hem spreken, dat verzeker ik je!”

“Welke afspraken wilt u maken?”, vroeg iemand.

Mazin spreidde zijn handen, “Wat maar nodig is. De vrede is het enige wat telt; het einde van het geweld. En ik denk dat het alleen werkt als wij, Hezbollah, onze hand uitreiken naar Israël in verzoening.”

Sayad lachte spottend, “Met welk wisselgeld? Erkenning van de staat Israël? De inlevering van onze wapens?”

Mazin knikte, die vraag was te verwachten, “Als het moet beide.” Hij praatte door ondanks een toenemend tumult, “Al sinds Libanon onafhankelijk is geworden is dit land in beroering. Wat de reden ook was, de strijd tussen Christenen en Moslims, of later de inmenging van Palestijnen en Israëliërs. Ruim twintig jaar zijn wij als Hezbollah al in oorlog met Israel! Twintig jaar...”

“Net zolang tot we die honden vermorzeld hebben”, riep iemand wraakzuchtig. Mazin keek hem aan, “Je denkt alleen aan jezelf en laat jezelf verteren door wrok. Heb je ooit gedacht aan je volk? Wat heeft het ons gebracht? Ons ooit welvarende land is kapotgeschoten; hele generaties zijn met dood en verderf opgegroeid in oorlog. Het conflict is eindeloos! Ik heb mezelf deze vraag gesteld: is dit de wereld waarin we onze kinderen moeten laten opgroeien? Moeten we steeds doorgaan in die tredmolen van geweld, die vicieuze cirkel van daad en reactie, wraak en wederwraak? Ik denk het niet...”

“Geklets”, riep Sayad, om er vilein op te laten volgen; “Misschien heeft u wel meer dan wat gebroken ledematen opgelopen bij die aanslag, sjeik Mazin.”

Mazin sprong op en veinsde woede die niet geheel gespeeld was, “Sayad, ik laat me niet bespotten! Maar ik daag je uit om met een oplossing voor dit conflict te komen, anders dan net zo lang door te gaan tot de Joden van deze aardbodem geveegd zijn, wat nooit zal gebeuren, en dat weet jij ook...”

Sayad zocht happend naar woorden, maar kon niets uitbrengen.

“We moeten deze cirkel van geweld doorbreken”, ging Mazin vol vuur door, “En dat kan alleen door een onconventionele daad te stellen, door direct contact te zoeken met de Israëliëse leiders en hen de hand te reiken.”

“Wat verwacht je van de Israëliërs?”, vroeg Issjif, één van de aanwezigen die rustig was gebleven. Mazin knikte en zei afgemeten: “Terugtrekking uit Libanon, het respecteren van de grenzen en het bevrijden van de politieke gevangenen. De belofte dat wordt gewerkt aan een oplossing met de Palestijnen.”

“En in ruil daarvoor worden we weerloos!”, riep Sayad, “Ze zullen ons vermorzelen!”

“Nee, dat zullen ze niet!”, beet Mazin hem toe, “Israel snakt net als wij naar vrede. Ze mogen militair dan wel oppermachtig zijn, maar moreel zijn ze uitgeput. Olmert is een redelijke man; hij zal deze kans niet laten lopen!”

“En wij moeten een mandaat aan je geven, om alles waar Hezbollah voor staat op te geven?”

“Ja, dat wil ik”, knikte Mazin, “En ik geef daarmee niets op. Ik geef ons land, onze kinderen, de kans om te leven in een land zonder oorlog en geweld. In dit land is nog geen generatie opgegroeid zonder geweld. Dat moet veranderen!”

“Waaizin”, zei Mugniyah, die zijn slapen masseerde. Het was het eerste dat hij zei.

“Wat is het alternatief?”, zei Mazin, “Straks wederom een VN-vredesmacht, weer een halfbakken vredesakkoord, nog steeds dezelfde status quo?”

Het bleef stil.

“En daarom wil ik van jullie weten”, besloot Mazin terwijl hij verder over de tafel boog en iedereen persoonlijk aankeek, “krijg ik van jullie het mandaat?”

De stilte die viel was beklemmend.

